

**PREZES
URZĘDU REGULACJI ENERGETYKI**

Warszawa, 29 czerwca 2010 r.

Stanowisko Prezesa URE 10/2010

w sprawie postępowania w przypadku odmów przyłączenia do sieci elektroenergetycznych z powodu braku warunków ekonomicznych (stosowanie art. 7 ust. 1 i art. 8 ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne)

1. WSTĘP

Wprowadzone w życie w dniu 11 marca 2010 r. zmiany¹ w ustawie z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne², zwanej dalej „ustawą”, przewidują realizację kompetencji Prezesa URE w zakresie ochrony podmiotów ubiegających się o przyłączenie do sieci przed monopolistycznymi praktykami przedsiębiorstw energetycznych, w przypadku odmowy zawarcia przez przedsiębiorstwa energetyczne umów o przyłączenie do sieci, w trakcie postępowań administracyjnych z art. 8 ust. 1 ustawy.

W okresie od dnia 3 maja 2005 r. do 11 marca 2010 r. Prezes URE, stosownie do postanowień art. 7 ust. 9 ustawy, był upoważniony do zgłaszania zastrzeżeń do odmów przyłączenia do sieci. Mając na celu w szczególności ograniczenie liczby odmów przyłączenia oraz skrócenie czasu poszczególnych procedur, zasadne było ustalenie jednolitych i przejrzystych zasad oceny ekonomicznej przyłączania podmiotów do sieci elektroenergetycznych. W tym celu w dniu 30 grudnia 2005 r. zostało wydane „*Stanowisko Prezesa URE w sprawie postępowania w przypadku odmów przyłączenia do sieci elektroenergetycznych z powodu braku warunków ekonomicznych*”. Zważywszy na przesłanki, jakie legły u podstaw wprowadzenia instytucji zgłaszania przez Regulatora zastrzeżeń do odmów przyłączenia, oraz doświadczenia zebrane w trakcie okresu stosowania art. 7 ust. 9 ustawy wskazujące na potrzebę zmodyfikowania określonych w ww. *Stanowisku* reguł i procedur w zakresie ekonomicznej oceny opłacalności przyłączenia podmiotów do sieci elektroenergetycznych, w dniu 19 lipca 2006 r. został wydany „*Komunikat Prezesa URE dotyczący Stanowiska z dnia 30 grudnia 2005 r.*”

¹ ustawa z dnia 8 stycznia 2010 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2010 r. Nr 21, poz. 104)

² Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 104, poz. 708, Nr 158, poz. 1123 i Nr 170, poz. 1217, z 2007 r. Nr 21, poz. 124, Nr 52, poz. 343, Nr 115, poz. 790 i Nr 130, poz. 905, z 2008 r. Nr 180, poz. 1112 i Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 3, poz. 11, Nr 69, poz. 586, Nr 165, poz. 1316 i Nr 215, poz. 1664, z 2010 r. Nr 21, poz. 104

w sprawie postępowania w przypadku odmów przyłączenia do sieci elektroenergetycznych z powodu braku warunków ekonomicznych”.

W ocenie Prezesa URE, także po zmianie obowiązujących przepisów prawa z dniem 11 marca 2010 r., konieczne jest stosowanie jednolitych i przejrzystych zasad oceny ekonomicznej przyłączania podmiotów do sieci, tak przy ocenie przez przedsiębiorstwa energetyczne wniosków o przyłączenie do sieci, jak i w trakcie postępowań administracyjnych prowadzonych na podstawie art. 8 ust. 1 ustawy. W związku z tym, wydaje się niniejsze stanowisko.

2. ANALIZA PRAWNA

Stosownie do postanowień art. 7 ust. 1 ustawy, przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją energii elektrycznej obowiązane jest do zawarcia, z podmiotami ubiegającymi się o przyłączenie do sieci, umowy o przyłączenie na zasadzie równoprawnego traktowania, jeżeli istnieją techniczne i ekonomiczne warunki przyłączenia do sieci i dostarczania tej energii, a żądający zawarcia umowy spełnia warunki przyłączenia do sieci i odbioru. Jeżeli przedsiębiorstwo energetyczne odmówi zawarcia umowy o przyłączenie do sieci, obowiązane jest o odmowie jej zawarcia niezwłocznie, pisemnie powiadomić Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, zwanego dalej „Prezesem URE”, oraz zainteresowany podmiot, podając przyczyny odmowy.

Z treści tego przepisu wynika, że przedsiębiorstwo energetyczne, poza powiadomieniem podmiotu, jest zobowiązane:

- **niezwłocznie powiadomić Prezesa URE, w formie pisemnej, o każdym przypadku odmowy zawarcia umowy o przyłączenie do sieci;** zawiadomienie powinno być skierowane do właściwego terytorialnie oddziału terenowego URE (decydująca jest lokalizacja obiektu wnioskowanego do przyłączenia); w kierowanym do URE zawiadomieniu **należy podać przyczyny odmowy;** powiadomienie może obejmować grupę podmiotów, którym odmówiono przyłączenia do sieci w danym okresie, nie dłuższym jednak niż miesiąc kalendarzowy.

Art. 7 ust. 9 ustawy stanowi, że w przypadku, gdy przedsiębiorstwo energetyczne odmówi przyłączenia do sieci z powodu **braku warunków ekonomicznych**, przedsiębiorstwo to za przyłączenie do sieci może pobrać opłatę w wysokości uzgodnionej z podmiotem ubiegającym się o przyłączenie w umowie o przyłączenie. W tym przypadku do ustalenia opłaty nie stosuje się przepisu ust. 8 powołanego artykułu.

Z przepisów art. 7 ust. 1 i ust. 9 ustawy wynika, że każda propozycja przyłączenia podmiotu do sieci za opłatą wyższą od wynikającej z art. 7 ust. 8 ustawy jest odmową i podlega obowiązkowi powiadomienia Prezesa URE.

Natomiast, zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy, w sprawach spornych dotyczących odmowy zawarcia umowy o przyłączenie do sieci rozstrzyga Prezes URE **wyłącznie na wniosek strony**. Rozstrzygając spór z zakresie odmowy przyłączenia do sieci, z powodu braku ekonomicznych warunków przyłączenia, Prezes URE będzie kierował się przedstawionymi poniżej kryteriami oceny.

3. KRYTERIA OCENY EFEKTYWNOŚCI EKONOMICZNEJ PRZYŁĄCZEŃ

- 3.1 Przedsiębiorstwa elektroenergetyczne dokonują budowy i rozbudowy sieci przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej dla obszaru swojego działania w oparciu o uzgodniony z Prezesem URE projekt planu rozwoju³. Uzgodnienie to oznacza, że Prezes URE, poprzez zatwierdzenie taryfy zapewnia przedsiębiorstwu środki finansowe na realizację zamierzeń wskazanych w projekcie planu rozwoju (zarówno imiennie jak i obszarowo). Dla przedsiębiorstwa zaś uzgodnienie to oznacza obowiązek przyłączania podmiotów ubiegających się o przyłączenie z obszaru objętego uzgodnionym projektem planu i zwalnia z konieczności przeprowadzenia analizy efektywności każdego wniosku przyłączeniowego.
- 3.2 Odmowa przyłączenia podmiotów do sieci elektroenergetycznej, innych niż określone w pkt 3.1., musi być poprzedzona analizą ekonomiczną. Metodą oceny efektywności ekonomicznej jest ocena wewnętrznej stopy zwrotu [IRR] z dodatkowym uwzględnieniem wartości bieżącej netto [NPV] oraz wskaźnika wartości bieżącej netto [NPVR]. W przypadku przyszłych odbiorców przedsiębiorstwa, przy obliczaniu wskaźników efektywności należy uwzględnić postanowienia punktu 3.5. Analiza efektywności ekonomicznej prowadzona jest na podstawie zdyskontowanego rachunku przepływów pieniężnych w okresie co najmniej dwudziestoletnim. W analizie należy uwzględniać udział przyłączanego podmiotu w nakładach inwestycyjnych odpowiadający jego udziałowi w wykorzystaniu przyrostu zdolności przesyłowych, jeżeli konieczna jest rozbudowa sieci.
- 3.3 Wartość graniczna wskaźnika IRR stanowiącego podstawę oceny braku warunków ekonomicznych powinna odpowiadać średniej ważonej średniej rentowności

³ Zgodnie z art. 16 ust. 1 ustawy plan rozwoju sporządzają przedsiębiorstwa energetyczne uwzględniając miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego albo kierunki rozwoju gminy określone w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy

10-letnich obligacji Skarbu Państwa o stałym oprocentowaniu **z przetargów z roku bezpośrednio poprzedzającego rok** oceny efektywności⁴.

- 3.4 Niektóre wnioski o przyłączenie podmiotów z I, II i III grupy przyłączeniowej mogą być weryfikowane przy innej, niż określona powyżej, wewnętrznej stopie zwrotu uzależnionej od oceny ryzyka danej inwestycji, wielkości nakładów inwestycyjnych i kosztów pozyskania środków na daną inwestycję. Przypadki takie wymagają indywidualnego uzasadnienia. Niedopuszczalne jest zwiększanie określonego wyżej wskaźnika IRR o marżę związaną z ryzykiem przyłączenia podmiotów. Poziom bowiem ryzyka koncesjonowanego przedsiębiorstwa energetycznego realizującego obowiązki publiczne w warunkach monopolu naturalnego musi być porównywalny z rentownością rynkowych instrumentów finansowych o najniższym ryzyku.
- 3.5 Zgodnie z postanowieniami ustawy – Prawo energetyczne, poprzez zatwierdzenie taryfy dla energii elektrycznej przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją energii elektrycznej uzyskuje przychody w wysokości pozwalającej na pokrycie planowanych uzasadnionych kosztów własnych (koszty operacyjne, podatki, amortyzacja), kosztów przeniesionych i zwrot z kapitału zaangażowanego w tę działalność. W tym kontekście taryfa, jako całość, zapewnia spełnienie ekonomicznych warunków przyłączenia do sieci, o których mowa w art. 7 ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne. Z tego powodu, dla potrzeb oceny efektywności ekonomicznej inwestycji, o której mowa w pkt 3.2, **wpływy pieniężne z tytułu realizacji konkretnego projektu inwestycyjnego należy obliczać wg identycznej zasady jak przychód regulowany dla przedsiębiorstwa prowadzącego działalność w zakresie przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej.** Należy przyjąć założenie, że wpływy przedsiębiorstwa z tytułu przyłączenia nowego podmiotu są sumą pokrywanych przez taryfy kosztów przesyłania lub dystrybucji związanych z zapewnieniem dostaw energii temu podmiotowi oraz zwrotu z kapitału, w wielkości wynikającej z iloczynu średnioważonego kosztu kapitału [WACC] oraz wartości netto przyłącza i sieci niezbędnej do realizacji przyłączenia, pomniejszonej o wniesioną opłatę za przyłączenie. Zwrot z kapitału należy uwzględnić w każdym roku okresu objętego rachunkiem, w relacji uwzględniającej umorzenie majątku sieciowego. W ten sposób w analizie zostaną uwzględnione faktyczne wpływy, które uzyskuje przedsiębiorstwo z tytułu przyłączenia nowych podmiotów. W przypadku przedsiębiorstw regulowanych, gdy przychody zapewniają pokrycie kosztów, analiza efektywności ekonomicznej inwestycji nie jest wrażliwa na wydatki związane z kosztami zaopatrzenia w energię, ponieważ znajdują one

⁴ Dla analiz prowadzonych w 2010 roku wartość IRR nie może przekroczyć średniej ważonej średniej rentowności z obligacji 10-letnich o stałym oprocentowaniu wyemitowanych w 2009 r., tj. 6,269 %.

odzwierciedlenie również po stronie wpływów, dlatego też te elementy mogą być pominięte w analizie.

W związku z tą metodą ustalania wpływów ze zrealizowanego projektu inwestycyjnego, do analizy efektywności ekonomicznej inwestycji (dla wszystkich grup przyłączeniowych) można przyjąć wprost przepływy gotówki netto, które stanowią:

- nakłady inwestycyjne (przepływ ujemny) - dla okresu realizacji inwestycji,
- opłaty za przyłączenie (przepływ dodatni),
- amortyzacja i zwrot z kapitału, z uwzględnieniem opodatkowania (przepływ dodatni) – dla pozostałych lat okresu objętego rachunkiem.

3.6 Biorąc więc pod uwagę, fakt, iż energia elektryczna jest dobrem niezbędnym i powszechnym:

- w odniesieniu do V grupy przyłączeniowej odmowa przyłączenia może wystąpić jedynie w wyjątkowych przypadkach,
- termin przyłączenia do sieci nie powinien być dłuższy niż 18 miesięcy od dnia podpisania umowy o przyłączenie do sieci albo 6 miesięcy od dnia uzyskania prawomocnego pozwolenia na budowę urządzeń i instalacji niezbędnych do realizacji przyłączenia do sieci; w przypadku gdy do realizacji przyłączenia do sieci wymagana jest rozbudowa sieci o napięciu 110 kV lub wyższym, termin przyłączenia do sieci nie powinien być dłuższy niż 12 miesięcy od dnia uzyskania prawomocnego pozwolenia na budowę urządzeń i instalacji niezbędnych do realizacji przyłączenia do sieci,
- każda ewentualna odmowa przyłączenia do sieci z przyczyn ekonomicznych powinna być poprzedzona szczegółową analizą opartą o rachunek ekonomiczny, uwzględniającą wszystkie podmioty ubiegające się o przyłączenie z danego terenu.

Analiza powinna uwzględniać wszystkie podmioty, które złożyły wniosek o przyłączenie do sieci. W przypadku podmiotów, którym odmówiono przyłączenia do sieci we wcześniejszym okresie, przedsiębiorstwa są zobligowane do uzyskania informacji, czy podmioty te podtrzymują wniosek o przyłączenie do sieci. W przypadku braku informacji o rezygnacji z przyłączenia danego podmiotu, uwzględnia się go przy sporządzeniu analizy. Niedopuszczalne jest także uzależnienie wejścia w życie i realizacji umów o przyłączenie do sieci od podpisania tych umów przez określoną liczbę podmiotów.

4. TRYB I ZAKRES PRZEKAZYWANIA INFORMACJI O ODMOWACH PRZYŁĄCZENIA

Informacje o odmowach przyłączenia przedsiębiorstwa przekazują niezwłocznie, w formie pisemnej, do właściwego terytorialnie (według miejsca przyłączenia) Oddziału URE. Informacje mogą być przesyłane zbiorczo, lecz wówczas wymagane jest dołączenie w formie tabelarycznej arkuszy zawierających niezbędne dane dotyczące poszczególnych przypadków. Zakres przekazywanych przy informacji danych powinien obejmować co najmniej dane opisane w pkt 1-6 oraz 19-20 zamieszczonej poniżej tabeli, natomiast w odpowiedzi na zawiadomienie o wszczęciu postępowania administracyjnego z art. 8 ust. 1 ustawy należy przesłać pełny zakres danych zagregowanych w tabeli:

<i>Lp</i>	<i>Rodzaj informacji</i>
1	Numer i data wniosku
2	Imię i nazwisko (nazwa)
3	Adres (ulica, numer domu, numer lokalu)
4	Kod Pocztowy i Poczta
5	Gmina, miejscowość, obręb ewidencyjny i numer działki, której dotyczy wnioszek
6	Kwalifikacja odbiorcy do grupy przyłączeniowej
7	Charakterystyka i wielkość planowanego poboru energii elektrycznej
8	Informacja o wydanych warunkach przyłączenia według zasad odmiennych niż taryfowe bądź odmowa przyłączenia
9	Rodzaj oraz charakterystyka przyłącza (w tym długość, przekrój, rodzaj materiału)
10	Informacja dot. przedmiotowego obszaru w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, czy wnioskujący o przyłączenia podmiot jest uwzględniony w założeniach do planu lub w planie zaopatrzenia gminy w energię elektryczną oraz w planie rozwoju przedsiębiorstwa
11	Informacje dot. koniecznej rozbudowy sieci elektroenergetycznej (w tym stacji transformatorowych), tj. zakres rozbudowy (w tym długość, przekrój, rodzaj materiału), ze wskazaniem stopnia wykorzystania nowej sieci przez podmiot wnioskujący o przyłączenie, poprzez odniesienie wielkości mocy przyłączeniowej wnioskodawcy do całkowitego zwiększenia mocy jakie nastąpi w wyniku zrealizowania tego przyłączenia
12	Mapa sytuacyjna terenu przedstawiająca lokalizację projektowanej sieci elektroenergetycznej i przyłącza
13	Kwota opłaty przyłączeniowej według taryfy (netto)
14	Koszt wykonania inwestycji (netto) z określeniem kosztów przypadających na dany przyłączany podmiot, które uwzględniać będą udział mocy przyłączeniowej tego podmiotu w stosunku do przepustowości rozbudowywanej sieci wraz z analizą efektywności tej inwestycji
15	Wysokość dopłaty ponad opłatę za przyłączenie ustaloną na warunkach

	taryfowych, gwarantującą opłacalność inwestycji
16	Termin realizacji przyłączenia wraz z informacją czy odmowa związana jest z postulowanym terminem realizacji
17	Liczba i krótka charakterystyka wniosków o wydanie warunków przyłączenia na rozpatrywanym obszarze równoległe rozpatrywanych oraz wszystkich podmiotów, którym odmówiono przyłączenia do sieci jak również liczba potencjalnych odbiorców, którzy mogliby być przyłączeni w okresie, który obejmuje analiza
18	Analiza efektywności ekonomicznej będąca podstawą wydania odmowy zawierająca: rachunek przepływów pieniężnych w okresie co najmniej 20 letnim, informacje finansowe i techniczne uwzględnione w analizie jak również wskaźniki efektywności ekonomicznej IRR, NPV, NPVR
19	Data odmowy wydania warunków przyłączenia
20	Przyczyna odmowy przyłączenia

W informacji o odmowie przyłączenia do sieci elektroenergetycznej podmiot ubiegający się o przyłączenie powinien zostać poinformowany o przysługującym mu prawie skorzystania z trybu przewidzianego w art. 8 ust. 1 ustawy.

Niniejsze Stanowisko zastępuje Stanowisko Prezesa URE z dnia 30 grudnia 2005 r. oraz Komunikat Prezesa URE z dnia 19 lipca 2006 r.

Z upoważnienia

Wiceprezes

/-/Marek Woszczyk